

z dnia 18 grudnia 2015 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu odnowy miejscowości Wielki Komorsk na lata 2015 – 2023

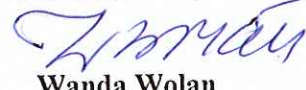
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890), uchwała się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się „Planu odnowy miejscowości *Wielki Komorsk na lata 2015 – 2023*”, przyjęty przez Zebranie Wiejskie Sołectwa Wielki Komorsk uchwałą nr 1/2015 w dniu 14 grudnia 2015 r., stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3. Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Wanda Wolan

Załącznik
do uchwały Nr XV/76/2015
Rady Gminy Warlubie z dnia
18 grudnia 2015 r.

**Plan
Odnowy Miejscowości
Wielki Komorsk
na lata
2015-2023**

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I	DIAGNOZA STANU MIEJSCOWOŚCI.....	3
	CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	3
	LICZBA MIESZKAŃCÓW.....	4
	POWIERZCHNIA MIEJSCOWOŚCI.....	4
	UŻYTKI ROLNE.....	5
CZĘŚĆ II	INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE	
	MIEJSCOWOŚCI.....	7
CZĘŚĆ III	WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI.....	12
	ANALIZA SWOT – OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI.....	12
	PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU.....	14
	WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI WIELKI KOMORSK.....	16
CZĘŚĆ IV.	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH W OKRESIE	
	7 LAT.....	19
CZĘŚĆ V	OPIS PLANOWANEGO PROJEKTU.....	22
CZĘŚĆ VI	OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM	
	ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW,	
	SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE	
	WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO	
	– PRZESTRZENNE, W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZEZ ODNAWIANIE LUB	
	BUDOWĘ PLACÓW PARKINGOWYCH, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA	
	ULICZNEGO.....	27

CZĘŚĆ I DIAGNOZA STANU MIEJSCOWOŚCI

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Miejscowość sołeczka Wielki Komorsk leży 5 km na wschód od Warlubia, na zboczu Doliny Dolnej Wisły oraz na terenach zaliczanych do strefy ochronnej w obszarze Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego. Etnicznie miejscowość należy do regionu Kociewie.

Miejscowość znajdowała się pod panowaniem książąt Pomorza Gdańskiego, a od 1246 była w posiadaniu biskupów kujawskich. Pierwotny kościół pochodził z 1295 (zachowały się gotyckie fragmenty w dolnej części wieży), a obecny barokowy kościół, będący trzecią w historii Komorska świątynią, wybudowano w 1798 r. W kościele znajduje się ornat z XVIII w. i witraże z 1896 r. (wykonane w Monachium). W XVI w. wieś częściowo zasiedlona została przez menonitów holenderskich. Do dziś zachowały się w Wielkim i Małym Komorsku XIX-wieczne chaty drewniane o konstrukcji zrębowej, wybudowane w stylu holenderskim..

Przez miejscowość przepływa ciek wodny Struga Komorsk, dopływ Mątwy i Wisły oraz biegnie czarny szlak rowerowy „Dolina Dolnej Wisły” odcinek Świecie – Nowe z dojazdem do Grudziądza.

LICZBA MIESZKAŃCÓW

Liczbę mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz średnią gęstość zaludnienia przedstawia poniższe zestawienie:

Sołectwo Wielki Komorsk	Ilość mieszkańców	mężczyźni	kobiety	Ilość mieszkańców na 1 km ²
	1338	651	687	20,4
Wielki Komorsk	951	459	492	
Komorsk	387	192	195	

Źródło:
Urząd Stanu Cywilnego w Urzędzie Gminy Warlubie

POWIERZCHNIA MIEJSCOWOŚCI

Gmina zajmuje obszar blisko 201 km², w skład gminy wchodzi 9 miejscowości sołeckich: Bąkowo, Buśnia, Bzowo, Krusze, Lipinki, Płochocin, Płochocinek, Warlubie, Wielki Komorsk. Ponad połowa jej obszaru to kompleksy leśne (55, 2 %), przylegające do Borów Tucholskich, co tworzy bogate walory krajobrazowe, przyrodnicze, naturalne samej Gminy oraz jej otoczenia.

Gmina Warlubie jest gminą wiejską o średniej liczbie mieszkańców. Ma ona powierzchnię 20111 ha, znajduje się w niej 39 miejscowości liczących około 6411 mieszkańców. Podstawowe dane statystyczne dotyczące gminy Warlubie zaprezentowano w poniższej tabeli.

Miejscowość sołecka Wielki Komorsk zajmuje powierzchnię 1 650,00 ha i pod tym względem lokuje się na wysokim miejscu spośród miejscowości w gminie.

Tabela 2. Powierzchnia poszczególnych miejscowości sołeckich w gminie Warlubie.

Lp.	Miejscowość Sołecka	Ha
1	Bąkowo	731
2	Buśnia	1027
3	Bzowo	845
4	Krusze	988
5	Lipinki	9846
6	Płochocin	2420
7	Płochocinek	1251
8	Warlubie	1353
9	Wielki Komorsk	1650
	RAZEM	20 111

Źródło:
Urząd Gminy Warlubie

UŻYTKI ROLNE

W strukturze gruntów w miejscowości soleckiej Wielki Komorsk dominują użytki rolne. W stosunku do całej powierzchni użytków rolnych 9 926 ha, grunty orne stanowią w miejscowości soleckiej stanowią 34,5 % w stosunku do całej powierzchni gruntów w Gminie Warlubie.

Tabela 3. Powierzchnia użytków rolnych w poszczególnych miejscowościach soleckich gminy Warlubie.

Lp.	Miejscowość	Ha
1	Bąkowo	641
2	Buśnia	842
3	Bzowo	725
4	Krusze	522
5	Lipinki	902
6	Płochocin	735
7	Płochocinek	596
8	Warlubie	1113
9	Wielki Komorsk	1150
RAZEM		6 926

Źródło:

Urząd Gminy Warlubie

Tabela 4. Warunki rozwoju rolnictwa w miejscowościach gminy Warlubie.

Miejscowości wg miejscowości soleckich	Powierzchnia (ha)	Kierunki produkcji rolniczej	Szacunkowy udział produkcji towarowej	Rola rolnictwa w źródłach utrzymania mieszkańców	Kondycja finansowa gospodarstw
Bąkowo	grunty orne 641	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż ,rzepak, kukurydza na ziarno oraz hodowla bydła	ok. 50% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	Rolnictwo i praca zawodowa jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dostateczna
Buśnia	grunty orne 842	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż, roślin pastewnych i łąk trwałych	ok. 35% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dostateczna
Bzowo	grunty orne 725	w ostatnich latach dominuje uprawa	ok. 55% prowadzi produkcję	rolnictwo jest głównym źródłem	w większości gospodarstw

		zbóż, rzepaku ozimego a także hodowli oraz trzody chlewnej	przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	utrzymania mieszkańców	dobra
Krusze	grunty orne 522	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż, rzepak ozimy	ok. 40% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	praca jest obok rolnictwa głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dobra
Lipinki	grunty orne 902	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż, łąk trwałych i hodowla bydła	ok. 20% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	praca jest obok rolnictwa głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dostateczna
Płochocin	grunty orne 735	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż, rzepaku, hodowla bydła	ok. 30% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dobra
Płochocinek	grunty orne 596	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż, łąk trwałych i hodowla bydła	ok. 70% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dostateczna
Warlubie	grunty orne 1113	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż, rzepaku i kukurydzy	ok. 60% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	Rolnictwo i praca zawodowa jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dobra
Wielki Komorsk	grunty orne 1150	w ostatnich latach dominuje uprawa zbóż i hodowla bydła oraz trzody chlewnej	ok. 50% prowadzi produkcję przeznaczoną na sprzedaż; pozostałe na potrzeby własne	rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców	w większości gospodarstw dobra

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Warlubiu

Podsumowanie

Wobec stosunkowo małych możliwości kształtowania sytuacji społeczno-gospodarczej miejscowości, a tym bardziej gminy, działania władz lokalnych powinny skupić się przede wszystkim na zapewnieniu odpowiedniego poziomu życia mieszkańców, wyznaczanego przez dostęp do usług i infrastruktury. Dobry poziom wyposażenia w infrastrukturę społeczną i techniczną może stać się elementem konkurencyjności miejscowości sołeckiej Wielki Komorsk w rywalizacji z sąsiednimi miejscowościami o podobnym charakterze funkcjonalnym.

Rozważając uwarunkowania rozwoju miejscowości sołeckiej Wielki Komorsk w kontekście lokalnej konkurencyjności i rywalizacji z innymi miejscowościami przy pozyskiwaniu inwestorów zewnętrznych oraz pozyskiwaniu funduszy na poprawę standardów życia mieszkańców, należy stwierdzić iż występuje brak wyraźnego wyróżnika, z którym miejscowość byłaby powszechnie utożsamiana poza jej granicami. Dlatego też pożądanym wydaje się podjęcie działań zmierzających do upowszechnienia walorów i nazwy miejscowości Wielki Komorsk a przede wszystkim do ulepszenia infrastruktury technicznej wraz towarzyszącą oraz drogowej.

Wobec opisanych uwarunkowań zewnętrznych, należy rozwijać na terenie miejscowości takie działalności wyspecjalizowane, w zakresie których Wielki Komorsk nie miałaby konkurentów wśród sąsiednich miejscowości.

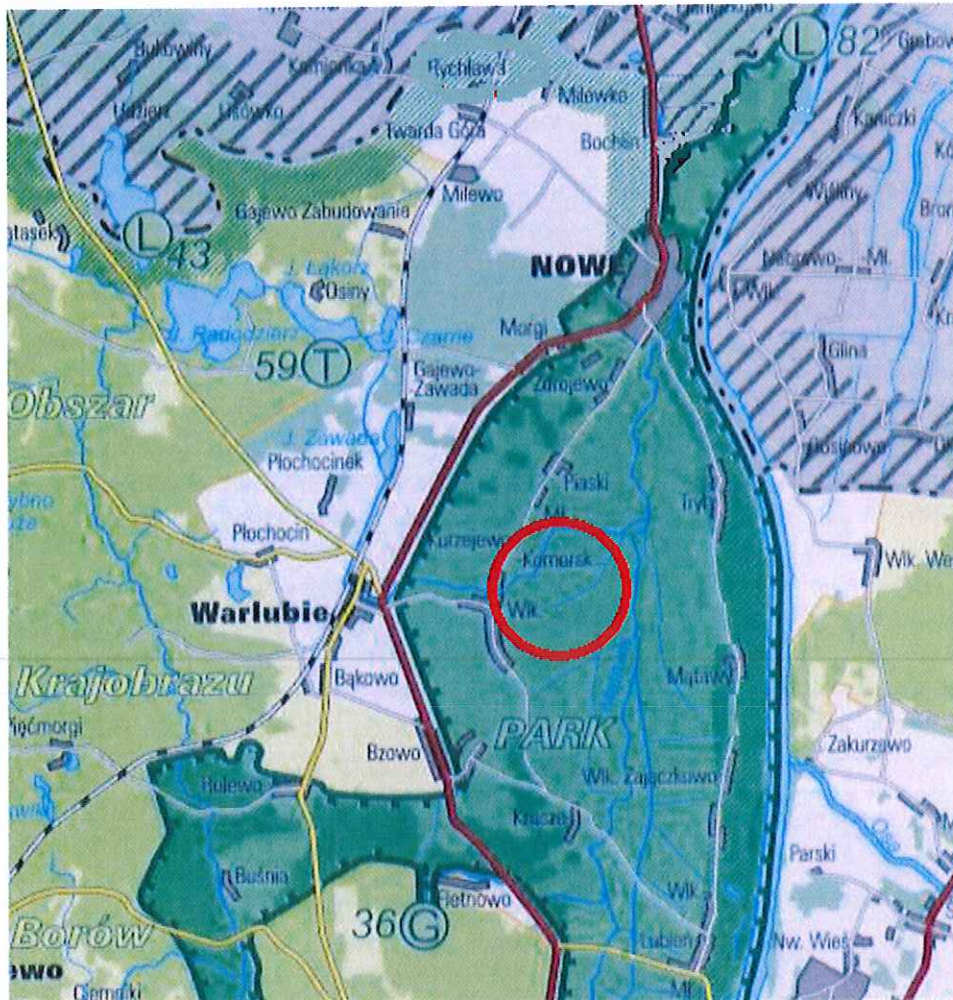
CZEŚĆ II INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

Obszar miejscowości znajduje się w granicach Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego. Celem utworzonego Parku jest zachowanie unikalnego środowiska przyrodniczego (w szczególności krajobrazu doliny Wisły wraz z przylegającymi do brzegów rzeki łąkami i starorzeczami) oraz wartości kulturowych charakterystycznych dla regionu Doliny Dolnej Wisły.

Na powierzchni wysoczyzny dominuje glina zwałowa o zróżnicowanym składzie granulometrycznym (od utworów silnie spiaszczonych do gliny ciężkiej). Obszar sandru zbudowany jest z piasków o miąższości przekraczającej 10 m. Dolina Wisły zbudowana jest z madów rzecznych i utworów piaszczysto-żwirowych.

1. Mapa przedstawiająca miejscowość Wielki Komorsk położoną na obszarze Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego

Źródło: Wydawca – Wydział Ochrony Środowiska Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Biuro Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody .

Legenda:

LIDZBARK	miasta
Dobra	wsie gminne
	wsie
	granica województwa
	obszary zabudowane
	drogi krajowe
	drogi wojewódzkie
	drogi pozostałe
	koleje
	rzeki
	rowy, strumienie
	jeziora, zbiorniki wodne
	nazwy jezior
	obszary bezleśne, zalesione (nie objęte ochroną)
	obszary bezleśne, zalesione (objęte ochroną)
	obszary parków krajobrazowych
	obszary otuliny parków krajobrazowych
	obszary chronionego krajobrazu (OCHK)
	zwanego obszaru ochrony ujęć wody "Czyżkówka" i "Długie"
	granice i obszary rezerwatów o powierzchni pow. 100 ha
	granice i obszary zespołów przyrodniczo-krajobrazowych
	granice parków krajobrazowych
	granice leśnych kompleksów promocyjnych
	granice otuliny parków krajobrazowych
	granice obszarów chronionego krajobrazu
	siedziby parków krajobrazowych
	ośrodki edukacji ekologicznej
	siedziba Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
	siedziby nadleśnictw
	rezerваты
	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Pod względem zajmowanej powierzchni najrozleglejszą formą ochrony jest Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego, zajmujący powierzchnię (w 1997 r.) 5563 ha we wschodniej części gminy Warlubie. Park został utworzony rozporządzeniem nr 142/93 Wojewody Bydgoskiego z 6.05.1993 r. (Dz. Urz. Woj. Bydg. nr 11 poz. 143). Początkowo funkcjonował pod nazwą Zespołu Nadwiślańskich Parków Krajobrazowych, następnie Nadwiślański Park Krajobrazowy, a od 1999 r. po połączeniu z Chełmińskim Parkiem Krajobrazowym (Rozporządzenie nr 50 / 99 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 31 marca 1999 r., Dz. U. Woj. K.-P. nr 24 / 99; a następnie Rozporządzenie nr 143 / 99 z 22.07.99, Dz. U. Woj. K.-P. nr 49 / 99) pod obecną nazwą (Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego).

Powyższe Rozporządzenie ustala także następujące zakazy (§ 3):

- „1) budowy obiektów oraz instalowania urządzeń powodujących zanieczyszczenie wody, powietrza i gleby, stanowiących źródło nadmiernego hałasu lub naruszających walory estetyczne krajobrazu,
- 2) budowy dróg, linii energetycznych, telekomunikacyjnych, ciągów ciepłowniczych, gazowych bez uwzględnienia wymagań ochrony krajobrazu,
- 3) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń i instalacji w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowych jezior oraz rzeki Mąrawy (nie dotyczy polderu), z wyłączeniem przypadków, gdy w strefie 100 m od linii brzegowej znajduje się zespół istniejącej zabudowy, które mają uzupełniać, bądź do którego będą przylegać nowo planowane obiekty lub przebiega tamtędy droga publiczna, udostępniona dla ruchu pojazdów (nowe budynki nie mogą zbliżyć się do brzegu bardziej niż istniejące, ani przekroczyć tej drogi) przy czym wymaga to zgody Wojewody (ustalone odległości liczy się przy niskim stanie wód),
- 4) wszelkiej zabudowy w obrębie skarp bez uzgodnienia z organem Ochrony Przyrody,
- 5) wprowadzania zmian stosunków wodnych niekorzystnych dla ekosystemów objętych ochroną oraz zabudowy technicznej rzek i potoków,
- 6) lokalizowania wysypisk śmieci i odpadów z wyjątkiem niezbędnych dla potrzeb miejscowej ludności,
- 7) eksploatacji surowców mineralnych z wyjątkiem potrzebnych do zaspokajania potrzeb lokalnych,
- 8) dokonywania prac ziemnych naruszających w sposób trwały rzeźbę terenu,
- 9) prowadzenia czynności powodujących wzmożenie procesów erozyjnych,
- 10) niszczenia zadrzewień, zakrzaczeń śródpolnych, śródłąkowych, i przydrożnych,
- 11) biwakowania poza miejscami wyznaczonymi,
- 12) w międzywalu na gruntach Skarbu Państwa zmiany użytków zielonych na grunty orne,
- 13) dojeżdżania do brzegów zbiorników wodnych i rzek pojazdami silnikowymi nie bliżej jak 20 m, z wyjątkiem właścicieli, zarządców i posiadaczy terenów przylegających oraz służb kontrolnych”.

Podsumowanie

Podsumowując należy stwierdzić, że zewnętrzne uwarunkowania wpływać będą na rozwój miejscowości soleckiej Wielki Komorsk w sposób bardzo istotny. Ze względu na dużą powierzchnię i dużą liczbę mieszkańców gospodarczo Wielki Komorsk uzależnione będą od sąsiednich obszarów, przede wszystkim od kondycji gospodarczej Warlubia, Grudziądza i Świecia, stanowiącego główny cel wyjazdów do pracy i szkół średnich oraz obsługi mieszkańców w zakresie usług znaczenia ponadlokalnego.

Wobec małych możliwości kształtowania sytuacji społeczno-gospodarczej miejscowości, również gminy, działania władz lokalnych powinny skupić się przede

wszystkim na zapewnieniu odpowiedniego poziomu życia mieszkańców, wyznaczonego przez dostęp do usług i infrastruktury. Dobry poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną może stać się elementem konkurencyjności miejscowości Wielki Komorsk w rywalizacji z sąsiednimi miejscowościami o podobnym charakterze funkcjonalnym.

W kontekście opisanych uwarunkowań zewnętrznych, należy rozwijać na terenie miejscowości takie działalności specjalistyczne, w zakresie których Wielki Komorsk nie miałyby konkurentów wśród sąsiednich miejscowości.

CZĘŚĆ III WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI**ANALIZA SWOT – OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI**

Reasumując, najważniejsze pozytywne i negatywne uwarunkowania rozwoju gminy (czyli słabe strony i bariery rozwoju) miejscowości sołeckiej Wielki Komorsk, to:

**Analiza SWOT
Rozwój społeczny.**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - bogactwo środowiska naturalnego, - dobre warunki do rozwoju agroturystyki, - rozwój szkolnictwa podstawowego, - infrastruktura sportowa – hala sportowa, - Kościół Parafialny pw. św. Bartłomieja Apostoła , - infrastruktura p.poż. , - jednostka OSP, - biblioteka publiczna, - szkoła podstawowa, - sieć wodociągowa, - sieć elektryczna, - dobre połączenie komunikacyjne z siecią dróg wyższego rzędu (powiatowe i krajowe oraz węzła Warlubie autostrady A1), - rozwój przedsięwzięć ekologicznych, - gazyfikacja miejscowości, - brak przemysłu szkodliwego dla środowiska, - zrekultywowane składowisko odpadów, - duże zaludnienie, - objęcie opieką dzieci ze środowisk najuboższych oraz rodzin zagrożonych patologią, - współdziałanie placówek oświatowych, kulturalnych ze środowiskiem lokalnym np. w przygotowaniu imprez okolicznościowych na rzecz lokalnej społeczności i turystów, - obszar objęty LGD. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kanalizacji, - brak placów zabaw z zakresu małej infrastruktury, - brak siłowni, - średni przyrost naturalny, - zły stan dróg, - brak miejsc pracy, - duże bezrobocie, - słabo rozwinięta baza turystyczna, - rozproszone gospodarstwa rolne, - duża liczba małych gospodarstw, - niski poziom wykształcenia, - ubożenie społeczeństwa wsi, - słaby rozwój usług w sezonie letnim, - słabo zintegrowane społeczeństwo, - niski poziom przedsiębiorczości, - malejąca liczba mieszkańców, - brak konsolidacji lokalnej społeczności.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój agroturystyki, - napływ kapitału z zewnątrz, - wsparcie ze strony gminy i województwa kujawsko - pomorskiego, - rozwój rolnictwa, - modernizacja z przebudową dróg, - możliwość pozyskania funduszy pomocowych, - pozyskiwanie dodatkowych źródeł na finansowanie programów wychowawczych, - rozwój małej infrastruktury, - rozwój edukacji multimedialnej wśród mieszkańców, - współpraca z sąsiednimi sołectwami, - wyrównywanie szans edukacyjnych, - uzyskanie możliwości dodatkowych źródeł zarobkowania na wsi poprzez różnicowanie działalności nierolniczej, np.: agroturystyka, gastronomia, - promocja aktywnego wypoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> - peryferyjne położenie w gminie, - niska dochodowość gospodarstw rolnych, - zubożenie społeczeństwa, - brak współpracy z sąsiednimi miejscowościami, - brak profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologii, alkoholizmowi i narkomanii, - trudności w zaangażowaniu społeczności wiejskiej do podejmowania wspólnych działań, - brak przedsiębiorczości wśród mieszkańców, - zagrożenie powodziowe, - rosnące bezrobocie.

MISJA**Wielki Komorsk to:**

- centrum edukacyjno – rekreacyjne,
- miejsce działań uaktywniających społeczność lokalną,
- miejsce współpracy, integracji środowisk wiejskich z gminy Warlubie i sąsiedniej gminy.

Po określeniu misji i opierając się na analizie SWOT, określono kierunek rozwoju społecznego miejscowości sołectkiej Wielki Komorsk.

PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU

Przeprowadzone analizy wskazują, iż obecnie na terenie miejscowości obserwuje się szereg uwarunkowań niekorzystnych, które stanowią ograniczenie – barierę jej rozwoju, wpływając na obniżenie jakości życia mieszkańców i również pogarszając sytuację pod względem konkurencyjności w rywalizacji z innymi miejscowościami. Jednocześnie na terenie Wielkiego Komorska obserwuje się także uwarunkowania pozytywne, które mogą wpłynąć na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej i przyczynić się do powstania „przewag konkurencyjnych” w porównaniu z innymi miejscowościami. Niekorzystny jest fakt, że uwarunkowania negatywne mają w większości charakter długotrwały (są trudne, bądź niemożliwe do zmiany), a jednocześnie szanse tzw. mocne strony, mają na ich tle relatywnie niską wagę. Oznacza to, iż istniejące ograniczenia stanowią bardzo duże zagrożenie dla przyszłego rozwoju i niepodjęcie działań na rzecz ich eliminacji, może doprowadzić do znacznego pogorszenia stanu rozwoju społeczno-gospodarczego.

Miejscowość sołeczka Wielki Komorsk może znacznie więcej stracić przy eskalacji zagrożeń, niż zyskać przy wykorzystaniu szans. Ponadto ograniczenia mają charakter zarówno realny i bezpośredni, jak i potencjalny, tzn. jest prawdopodobne, iż zaistnieją w przyszłości. Jeśli chodzi o szanse to mają charakter głównie potencjalny (możliwe, że zaistnieją) lub nie bezpośredni - mogą być katalizatorami zmian.

Tak więc ze względu na fakt, iż notowane w miejscowości ograniczenia rozwoju są poważnymi barierami, a jednocześnie ich charakter wskazuje, że w większości mają charakter bardzo trwałe i są trudne do zmiany, podstawową szansą zdynamizowania rozwoju miejscowości jest wykształcenie nowych walorów i mocnych stron, które powodowałyby przewagę konkurencyjną w stosunku do obszarów sąsiednich, a które nie były notowane dotychczas. **„Nowymi” czynnikami atrakcyjności inwestycyjnej i przewagi konkurencyjnej miejscowości, które są możliwe do wykreowania na jej obszarze mogą być:**

- poprawa infrastruktury drogowej,
- gazyfikacja miejscowości,
- stworzenie małej infrastruktury dla dzieci,
- rozbudowa bazy dydaktycznej i sportowej,
- maksymalny możliwy stan rozwoju infrastruktury turystycznej,

- podniesienie stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców, poprzez poprawę jakości kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjum (upowszechnienie nauki języków obcych i informatyki), upowszechnienie wykształcenia średniego maturalnego wśród młodzieży oraz poprawę lub zmianę kwalifikacji ludności dorosłej,
- wykreowanie kompleksowej oferty dla potencjalnych wczasowiczów (przygotowanie i promocja terenów turystycznych).

Podkreślić jednak należy, iż sąsiednie miejscowości gminy Warlubie (a także szereg gmin w powiecie) mają bardzo podobny charakter funkcjonalny i legitymują się podobnymi problemami i szansami rozwoju. Jest więc bardzo prawdopodobne, że ich samorządy będą podejmować podobne działania zmierzające do poprawy sytuacji miejscowości a w szczególności zagospodarowania miejsca i czasu dla najmłodszych mieszkańców Gminy Warlubie. Ważnym czynnikiem rywalizacji będzie szybkość i skuteczność podejmowania działań – np. podaż atrakcyjnych ofert kierowanych przez samorządy do inwestorów będzie znacznie większa, niż zainteresowanie nimi, więc zarówno szybkość działań, jak i ich jakość będzie mieć decydujące znaczenie.

Przeprowadzone analizy dowodzą, iż możliwa jest eliminacja części zagrożeń oraz wykorzystanie części szans (jak również stworzenie nowych uwarunkowań będących „szansami” i „mocnymi stronami miejscowości”, czyli oparcie jej konkurencyjności na uwarunkowaniach dotychczas nie obserwowanych).

Warunkiem powodzenia jest jednak aktywność społeczeństwa oraz akceptacja ze strony mieszkańców, szczególnie wówczas, gdy część działań przynosić będzie wymierne efekty dopiero w okresie kilkuletnim.

W skrajnie optymistycznym **scenariuszu szans**, rozwój miejscowości następowałby szybciej, a osiągnane efekty byłyby korzystniejsze od zakładanych. Warto jednak podkreślić, że prawdopodobieństwo pojawienia się tak korzystnych uwarunkowań jest stosunkowo niewielkie, stąd ewentualne ich zaistnienie ułatwiłoby realizację działań mieszkańców, ale nie mogą być one traktowane jako uwarunkowania pewne.

Znacznie bardziej prawdopodobne jest zaistnienie scenariusza zagrożeń, który może się pojawić wówczas, gdy gmina wraz z mieszkańcami nie podejmie działań naprawczych.

Istniejące zagrożenia rozwoju są na tyle istotne i na tyle silne, że nie są w stanie rozwiązać się same w wyniku spontanicznej działalności mieszkańców i muszą być wspierane przez działania samorządu gminnego. Niepodjęcie działań zmierzających do ożywienia gospodarczego może doprowadzić, w połączeniu ze znacznym zwiększeniem grupy

produkcyjnej, już w roku 2019 do poziomu bezrobocia przekraczającego 30% ludności w wieku produkcyjnym, w tym co szczególnie niebezpieczne, znaczną część bezrobotnych będzie stanowiła ludność w wieku produkcyjnym, szybko tracąca kwalifikacje i łatwo popadająca w różnego rodzaju patologie społeczne, w tym przede wszystkim alkoholizm i przestępczość. Tak wysoki poziom bezrobocia doprowadzi do znacznego spadku dochodów rodzin. Zmniejszą się ich możliwości konsumpcyjne. Zahamowany zostanie odpływ ludności z rolnictwa. Jednocześnie tak wysokie bezrobocie spowoduje konieczność przeznaczania znacznych środków na osłonę socjalną, a tym samym zablokuje inwestycje w zakresie infrastruktury. Postępująca utrata kwalifikacji spowoduje coraz większe problemy z uzyskaniem pracy.

Pomiędzy skrajnym scenariuszem zagrożeń, a skrajnie optymistycznym scenariuszem szans, mieści się tzw. „pole możliwego rozwoju” miejscowości. Osiągnięcie któregoś ze skrajnych scenariuszy jest mało prawdopodobne (nie jest praktycznie możliwy zbieg wyłącznie niekorzystnych lub wyłącznie korzystnych uwarunkowań), a rozwój lokuje się pomiędzy nimi, zbliżając się do jednej z dwóch skrajnych opcji.

Działania podejmowane na terenie miejscowości sołeckiej Wielki Komorsk powinny więc z jednej strony przyczyniać się do eliminacji lub minimalizacji zagrożeń i barier rozwoju (które w przeciwnej sytuacji będą pogłębiały niekorzystną sytuację miejscowości), a jednocześnie powinny zmierzać do wykorzystania uwarunkowań pozytywnych – szans i mocnych stron, które mogą pozwolić na przełamanie ogólnie niezbyt korzystnej obecnie pozycji miejscowości.

WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI SOŁECKIEJ WIELKI KOMORSK

Ambicją lokalnego samorządu oraz mieszkańców gminy jest osiągnięcie przez gminę Warlubie stanu rozwoju prezentowanego przez regiony wysokorozwinięte pod względem społecznym i gospodarczym oraz zapewnienie mieszkańcom wysokiej, realizującej aspiracje społeczne, jakości życia, przy jednoczesnym zachowaniu pozytywnych aspektów funkcjonowania środowisk wiejskich, tzn. wysokiej jakości środowiska przyrodniczego, zapobieżeniu patologiom społecznym oraz utrzymaniu tradycyjnie silnych więzi międzyludzkich, które powstają np. w „przysłowiowej piaskownicy lub placu zabaw”.

Zamierzeniem jest doprowadzenie miejscowości sołeckiej Wielki Komorsk do takiego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz warunków życia mieszkańców, które lokowałyby miejscowość w roku 2023:

- na poziomie nie gorszym od średniej wojewódzkiej pod względem poziomu rozwoju przedsiębiorczości zakresu turystyki,
- na poziomie nie gorszym niż średnia wojewódzka pod względem jakości życia mieszkańców, mierzonej stanem wyposażenia mieszkań i gospodarstw w infrastrukturę techniczną, oraz dostępnością do usług (zarówno na poziomie gminy, jak i powiatu) i jakością świadczenia tych usług,
- na poziomie nie gorszym, niż średnia wojewódzka w zakresie jakości kształcenia młodzieży szkolnej,
- na poziomie nie gorszym, niż średnia wojewódzka w zakresie jakości dostępu najmłodszych do małej infrastruktury.

Wizja rozwoju gminy opisuje zakładany stan rozwoju w roku 2017, do którego chcą dążyć w swych działaniach zarówno władze lokalne, jak i mieszkańcy gminy.

Miejscowość solecka Wielki Komorsk w roku 2023, będzie to:

a) miejscowość o dobrym poziomie rozwoju przedsiębiorczości z zakresu turystyki:

liczba firm oraz liczba miejsc pracy na terenie miejscowości wzrosną. Sprzyjać temu będzie większa aktywność turystyczna wynikająca z poprawy kwalifikacji zawodowych i poziomu wykształcenia, ale rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjać będzie także aktywna polityka władz gminy w zakresie wyznaczania terenów turystycznych, promocji gospodarczej, wsparcia instytucjonalnego dla przedsiębiorców. Rozwinie się przetwórstwo spożywcze na bazie lokalnie wytwarzanych surowców rolnych. Wskaźnik bezrobocia będzie się utrzymywał na wysokim poziomie, co jest nieuniknione w związku ze znacznym wzrostem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, ale zakłada się, że rozwój gospodarczy gminy pozwoli ograniczyć jego wielkość do poziomu nie gorszego, niż przeciętny wskaźnik wojewódzki,

b) miejscowość o dobrych warunkach życia mieszkańców:

zakłada się sukcesywny wzrost jakości życia mieszkańców. Składać się na to będzie poprawa sytuacji w kilku segmentach tworzących ogólną ocenę jakości życia ludności. Znacznej poprawy efektywności rolnictwa (związanej zarówno z polityką administracji rządowej, jak też z wdrażaniem szeregu działań dla rolnictwa związanych z akcesją do Wspólnoty Europejskiej), zwiększenia poziomu przedsiębiorczości pozarolniczej i związanym z tym

tworzeniem nowych miejsc pracy, poprawy stanu rozwoju infrastruktury technicznej, poprawy jakości wykształcenia młodzieży i kwalifikacji zawodowych dorosłych, co sprzyjać będzie podejmowaniu pracy poza rolnictwem. Pośrednio na jakość życia mieszkańców i ich sytuację materialną wpłynie również poprawa kondycji społeczno-gospodarczej Grudziądzka i Świecia, którego rozwój będzie wspierany w ramach polityki regionalnej samorządu wojewódzkiego,

c) miejscowość o dobrze wykształconym społeczeństwie:

jednym z ważniejszych atutów wsi w rywalizacji z innymi miejscowościami, będzie dobry poziom wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców. Przede wszystkim dzieci będą mogły otrzymać wykształcenie, które pozwoli im na radzenie sobie w życiu i podjęcie takiej pracy, która da im satysfakcję, a dorośli mieszkańcy wsi będą mogli uzupełnić lub zmienić swoje kwalifikacje, aby lepiej radzić sobie w pozyskiwaniu środków potrzebnych do życia,

d) miejscowość będąca atrakcyjnym miejscem wypoczynku weekendowego i rekreacji:

w rejonie rzeki Wisła wyznaczone zostaną tereny pod rekreację i uprawiania turystyki aktywnej - wędrowniczej, rowerowej, sportów wodnych – szlaki piesze i konne łączące miejscowości z terenu gminy Warlubie i powiatu Świeckiego . Sprzyjać to będzie także wprowadzaniu do okolicznych gospodarstw agroturystyki, jako uzupełniającego źródła dochodów. Ze względu na stosunkowo duży potencjał walorów Wielkiego Komorska będą się zaliczały do grona obszarów o dużym znaczeniu dla turystyki, jednak funkcja ta, dotychczas we wsi nieobecna, pojawi się i może stanowić lokalnie uzupełnienie dochodów mieszkańców.

CZĘŚĆ IV. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH W OKRESIE 7 LAT

OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH W OKRESIE 7 LAT

Działanie	Poddziałanie	Typ operacji	Cel szczegółowy	Projekt (przeznaczenie)	Harmogram Realizacji (2015 - 2023)	Kto	Kwota końcowa brutto – źródła jej pozyskania
M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20)	Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii	Gospodarka wodno-ściekowa	6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich oraz poprzez redukcję ścieków wpisuje się w cele programowe UE w zakresie środowiska i klimatu	Budowa Kanalizacji Sanitarnej w Wielkim Komorsku	(2017-2019)	Urząd Gminy Rada Sołecka Mieszkańcy Wsi	30 000,00 zł Dofinansowanie ze środków UE
				Zakup kruszywa na remont dróg gminnych	2015	Urząd Gminy Rada Sołecka Mieszkańcy Wsi	50 000,00 zł Dofinansowanie ze środków Budżetu Gminy
		Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich	Wykonanie oznakowania przejście dla pieszych na drodze powiatowej nr (na wysokości Kościółka) Budowa oświetlenia ulic przy ulicach : Bzowska, Kozłowiec, Grudziądzka	2016	Urząd Gminy Rada Sołecka Mieszkańcy Wsi	5000,00 zł Dofinansowanie ze środków Budżetu Gminy
					2016		30 000,00 zł Dofinansowanie ze środków Budżetu Gminy oraz UE

				Przebudowa drogi nr 032011C w miejscowości Wielki Komorsk o długości 2150 m.	(2016-2017)	Urząd Gminy Rada Sołecka Mieszkańcy Wsi	799 997,41 zł Dofinansowanie ze środków UE w ramach PROW 2014-2020
				Budowa chodnika Warlubie - Wielki Komorsk wraz z oświetleniem	2017	Urząd Gminy Rada Sołecka Mieszkańcy Wsi	300 000,00 zł Dofinansowanie ze środków UE oraz Zarządu Powiatu
				Współdziałanie z parafią w zakresie ochrony obiektu sakralnego i zespołu obszarów towarzyszących. Bieżąca analiza potrzeb budownictwa zabytkowego	2015 - 2023	Urząd Gminy, Urząd Marszałkowski, Wojewódzki Konserwator Zabytków	50 000,00 zł Dofinansowanie ze środków Funduszu Kościelnego oraz Środki własne.
				6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich			
				Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego			
				Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno - gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej			
				6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.			
				Investycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne			
				Investycje w tworzenie, ulepszenie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury			
M07- Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20)				Modernizacja świetlicy wiejskiej oraz zakup wyposażenia w nowoczesny sprzęt siłowni	2016	Urząd Gminy Rada Sołecka Mieszkańcy Wsi	50 000,00 zł Dofinansowanie ze środków Budżetu Gminy oraz UE

					Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie doposażenia obszarów technicznych, rekreacyjnych i sportowych	2015 - 2020	Urząd Gminy, Org. Pozarządowe, Rada sołecka, Mieszkańcy wsi	25 000,00 zł Dofinansowanie ze środków Budżetu Gminy oraz UE i Środki własne
				6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich				
				3A – lepsze zintegrowanie głównych producentów z łańcuchem żywnościowym poprzez systemy jakości, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów i organizacje międzybranżowe	Rozwój targowiska wiejskiego	2015 - 2023	Urząd Gminy, Org. Pozarządowe, Rada sołecka, Mieszkańcy wsi	7 000,00 zł Dofinansowanie ze środków Budżetu Gminy oraz UE i Środki własne
				Kształtowanie przestrzeni publicznej				
				Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów				

CZĘŚĆ V OPIS PLANOWANEGO PROJEKTU

W RAMACH PODDZIAŁANIA INWESTYCJE ZWIĄZANE Z TWORZENIEM, ULEPSZANIEM LUB ROZBUDOWĄ WSZYSTKICH RODZAJÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY, W TYM INWESTYCJE W ENERGIĘ ODNAWIALNĄ I W OSZCZĘDZANIE ENERGII

OPIS PLANOWANEGO PROJEKTU

Planowany odcinek drogi w układzie komunikacyjnym stanowić będzie połączenie drogi powiatowej 1219C Lubień – Warlubie z drogą krajową E-91. Ponadto będzie kontynuacją drogi krajowej E 91 łączącej drogę wojewódzką Nr 214 z dojazdem i wjazdem na autostradę A1 w miejscowości Warlubie oraz do powstałych miejsc obsługi podróżnych (MOP), będące punktami II i III klasy. Tym samym generować będą miejsca pracy. Ponadto projekt jest komplementarny z Kujawsko-Pomorskim Planem Spójności Komunikacji Drogowej i kolejowej 2014-2020.

Realizacja inwestycji spowoduje:

- skrócenia drogi z Wielkiego Komorska do Warlubia i Grudziądza, które są najbliższym centrum gospodarczym. Szczególne znaczenie ma tu transport produkcji z Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowe Jagr Sp. z o.o. , Gzella, Polmlek, Silosy Zbożowe Warlubie, Zakład Wielobranżowy Wiązar, Toruńskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A., Jar-Drew Zakład Przerobu Drewna, Żana, El-Wikło oraz wielu innych nie wymienionych przedsiębiorstw, zatrudniających ponad 1000 osób. Obecnie drogą powiatową trasę Warlubie – Wielki Komorsk – Grudziądz można pokonać w 1h, po zrealizowaniu niniejszego projektu czas ten skróci się o 50%,
- skrócenie drogi z miejscowości, gdzie występuje brak oferty zatrudnienia: Wielki Komorsk, Komorsk Warlubie – do zjazdu autostradowego A1 w Warlubiu oraz do MOP Gajewo II i III na autostradzie A1,
- umożliwienie dojazdu do tych miejscowości pojazdom o wys. ponad 3,72 m (straż pożarna, autobusy, maszyny budowlane).

Tym samym budowa drogi przyczyni się do rozwiązania problemów:

- trudności w rozwoju działalności gospodarczej w okolicy, mobilności mieszkańców,
- bezrobocia na wsi, migracji zarobkowej i wyludniania gminy-miejscowości,
- bezpieczeństwa mieszkańców miejscowości Wielki Komorsk, Komorsk, Warlubie,
- redukcji kosztów eksploatacji samochodów i redukcji emisji spalin.

Realizacja projektu wpłynie także na poprawę bezpieczeństwa poprzez separacje ruchu pieszych i pojazdów.

Nowa nawierzchnia poprawi dostępność dojazdu do istniejących instytucji publicznych min. Szkoły Podstawowej, Straży Pożarnej, Biblioteki Publicznej, Kościoła oraz posesji położonych wzdłuż drogi i warunki życia mieszkańców, gdyż zmniejszy się zapylenie podczas ruchu pojazdów w miesiącach letnich.

W ramach projektu planowana jest przebudowa 2 150,00 mb drogi gminnej łączącej się z drogami wyższego rzędu z drogą powiatową i drogą krajową nr 91 z dojazdem do zjazdu autostradowego autostrady A1 oraz skomunikowaniu się z drogą wojewódzką nr 214 pomiędzy miejscowościami Wielki Komorsk – Warlubie .

Nawierzchnia drogi asfaltowa, przystosowana do kategorii ruchu KR2. Kategoria drogi: lokalna.

Szerokość pasa drogowego: min 4,5 m

Szerokość jezdni: min 3 m z mijankami.

Na całym odcinku objętym projektem droga posiada nawierzchnię utwardzoną kruszywem i gruzem betonowym oraz szlaką. Szerokość jezdni ok. 3,0 – 4,5 m. Pobocza obustronnie gruntowe. Nawierzchnia drogowa jest wyeksploatowana, występują liczne wyboje i zastoiska wody po opadach deszczu. Przebudowa drogi wpłynie na polepszenie komfortu użytkowania i podniesie poziom bezpieczeństwa na drodze.

Stan projektowany:

Na podstawie rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 poz.430), a także warunków gruntowo-wodnych projektuje się następujące konstrukcje nawierzchni:

Konstrukcja jezdni:

- warstwa ścieralna z AC11S gr. 4 cm,
- warstwa profilowa z AC11W śr. gr. 3 cm,
- warstwa z kruszywa łamanego 0/31,5 mm gr.5 cm,
- podbudowa z gruzu betonowego 0/63 mm gr. 15 cm.

Konstrukcja zjazdu:

- warstwa ścieralna z BA 0/12,8 gr. 4 cm,
- podbudowa z kruszywa łamanego 0/31,5 gr. 15 cm.

Wody opadowe i roztopowe odprowadzane będą za pomocą spadków podłużnych i poprzecznych na tereny zielone pasa drogowego.

Zgodnie z wytycznymi przyjęto 15 letni okres żywotności ekonomicznej projektu, co wiąże się z koniecznością przeprowadzenia remontu w zakresie przywrócenia pierwotnych parametrów drogi po tym okresie czasu. Projekt jest zgodny z celem głównym działania i zakłada

przeciwdziałanie marginalizacji. Zgodnie z art. 57 pkt 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. w ciągu 7 lat po zakończeniu realizacji zachowa swoje cele oraz nie zmieni swoich właściwości formalno-prawnych.. Po wybudowaniu inwestycja pozostaje w majątku Gminy Warlubie, a cele projektu pozostaną bez zmian.

Celem projektu jest poprawa infrastruktury drogowej na terenach wiejskich i stworzenie w ten sposób lepszych warunków dla rozwoju gospodarczego (w oparciu o turystykę i rolnictwo), poprzez dostępność do lokalnych ośrodków gospodarki i zatrudnienia, a także poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.

Projekt będzie realizowany w ramach celu szczegółowego 6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich w ramach PROW 2014 – 2020.

Ponadto będzie wspierany działaniami ukierunkowanymi na budowę i przebudowę **infrastruktury transportu drogowego**, zintegrowanie regionalnego układu komunikacyjnego i zespolenie go z krajowym oraz europejskim system komunikacyjnym w Gminie Warlubie, w tym:

- budowę i przebudowę sieci dróg gminnych (z wyłączeniem dróg osiedlowych i wewnętrznych), w pierwszej kolejności zapewniających dostępność do lokalnych ośrodków wzrostu, powiązanie z drogami wyższej kategorii,

Budowa drogi nie przyczyni się do degradacji środowiska naturalnego, a przeciwnie – na skutek skrócenia drogi dojazdu wpłynie na zmniejszenie emisji spalin w otoczeniu parku krajobrazowego i zmniejszenie zapylenia uciążliwego dla obecnych mieszkańców (co wpisuje się w politykę zrównoważonego rozwoju).

Plan Spójności Komunikacji Drogowej i kolejowej 2014-2020 w Województwie Kujawsko – Pomorskim pośród celów i zadań dotyczących transportu drogowego wymienia cel podstawowy: stworzenie warunków poprawy życia ludności i bezpieczeństwa na drogach. Główne kierunki działania to m.in. przebudowa istniejących dróg wojewódzkich i lokalnych oraz obiektów inżynierskich w celu usprawnienia ruchu i ułatwienia dostępu do ośrodków usługowych i administracyjnych, zakładów pracy, szkół i wyższych uczelni.

Przedsięwzięcia planowane i realizowane w powiecie świeckim mają na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej i gospodarczej naszego regionu oraz poprawę infrastruktury drogowej powiatu.

Projekt przyczyni się do realizacji celów określonych w **Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007 - 2020** w zakresie *Działania 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej*.

Strategia Rozwoju Powiatu Świeckiego na lata 2014 – 2020 określiła wizję i 4 pola strategicznego rozwoju powiatu. Jedno z nich to budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej.

Strategia Rozwoju Gminy Warlubie do 2020+ roku wskazuje, że dla rozwoju gospodarczego gminy optymalnym kierunkiem powinno być przetwórstwo spożywcze oraz działalność handlowo-usługowa. Większy rozwój nastąpić ma w dużych miejscowościach wiejskich, gdyż tereny te posiadają znaczne rezerwy pracownicze. W strukturze zatrudnienia w gminie nadal dominować będą 3 największe zakłady, jednakże należy się spodziewać powstawania nowych podmiotów. Na obszarach wiejskich aktywność gospodarcza skupiać się będzie w dużej mierze wzdłuż drogi krajowej nr 91. Strategia rozwoju gminy przewiduje rozwój lokalnej infrastruktury drogowej łączącej drogą krajową Nr 91 oraz istniejącym węzłem autostrady A1 w Warlubiu z większymi ośrodkami.

Projekt pozostaje w związku z zrealizowanym projektem autostrady A1 na odcinku Gdańsk – Toruń oraz korytarzem Trans granicznym TEN-T.

Obok infrastruktury wodociągowej wsi, sieć dróg jest priorytetowym zadaniem, mającym na celu przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich, które dominują na terenie gminy Warlubie. Wieloletni Program Inwestycyjny na lata 2014-2020 przewiduje przebudowę dróg gminnych przy udziale środków własnych i udziału dofinansowania w ramach PROW 2014-2020.

Inwestycja w znacznym stopniu usprawni układ komunikacyjny regionu: stanowić będzie połączenie drogi powiatowej 1219C Lubień – Wielki Komorsk z drogą krajową E-91 i kontynuację drogi krajowej E 91, łączącej drogę wojewódzką Nr 214 z zjazdem autostradowym Warlubie na autostradę A1.

Gmina Warlubie dla miejscowości Wielki Komorsk nie będzie zmniejszać poziomu wydatków rozwojowych w wypadku otrzymania dotacji z budżetu państwa i funduszy strukturalnych. Wnioskowana kwota dofinansowania będzie dodatkiem do środków własnych i przyspieszy realizację programu modernizacji dróg.

Projekt wpisuje się w realizację polityki zrównoważonego rozwoju poprzez dążenie do efektów gospodarczych (skrócenie czasu dojazdu do Grudziądza, Autostrada A1, Droga Krajowej E 91 , wzrost mobilności zawodowej mieszkańców) z poszanowaniem zasad ochrony środowiska (spadek zużycia paliwa potrzebnego na dojazd przyczyni się do zmniejszenia emisji toksycznych składników w sąsiedztwie parku krajobrazowego).

Projekt nie wywiera istotnego oddziaływania na obszar NATURA 2000 ponieważ planowane przedsięwzięcie realizowane jest poza tym obszarem, a z uwagi na skalę i lokalizację, nie będzie miało na niego wpływu. W związku z tym, przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG, nie jest konieczne.

Projekt, jako inwestycja drogowa nie ma wpływu na politykę równych szans. Polityka równych szans oznacza umożliwienie dostępu do rynku pracy wszystkim osobom na takich samych prawach. W UE opiera się na dyrektywach dotyczących równego traktowania kobiet i mężczyzn i art.2 oraz art. 3.2 Traktatu Amsterdamskiego. Nowa droga przyczyni się do stworzenie lepszych warunków dla rozwoju gospodarczego poprzez dostępność do lokalnych ośrodków gospodarki i zatrudnienia, a także poprawi bezpieczeństwo mieszkańców. Nie wpłynie na wzrost lub zmniejszenie ewentualnej dyskryminacji za względu na płeć lub inne cechy osobnicze mieszkańców Gminy Warlubie.

Projekt jest zgodny z celem głównym i szczegółowym działania. Realizacja przyczyni się do poprawy atrakcyjności terenów w obszarze oddziaływania inwestycji w okresie 7 lat i dalszych. Stworzy dogodne warunki dla osób zainteresowanych działalnością gospodarczą i podjęciem pracy przy planowanych na ten okres przedsięwzięciach wraz z budową Podstrefy Ekonomicznej w Warlubiu.

Miejscowość sołeczka Wielki Komorsk jest atrakcyjnie położona w obszarze Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego.

Brak w Wielkim Komorsku zaplecza dla infrastruktury technicznej niezbędnej do uprawiania aktywnych form turystyki niekorzystnie wpływa na społeczno ekonomiczny rozwój lokalny.

Ze względu na lokalizację na obszarze wiejskim, planowana inwestycja stanowić będzie właściwą formę realizacji następujących celów zgodnie z zapisami Planu Rozwoju Miejscowości oraz Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Gminy Powiatu Świeckiego”:

- wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.

Operacja jest zgodna z pierwszą kategorią potrzeb samorządów gminnych i powiatowych województwa określonych w „Analizie potrzeb budowy i modernizacji dróg lokalnych w zakresie PROW 2014–2020 w odniesieniu do wybranych aspektów Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ przyjętej uchwałą nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

CZĘŚĆ VI OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE, W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZEZ ODNAWIANIE LUB BUDOWĘ PLACÓW PARKINGOWYCH, CHODNIKÓW LUB OŚWIETLENIA ULICZNEGO.

Obszarami o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców miejscowości Wielki Komorsk są:

- bogactwo środowiska naturalnego,
- dobre warunki do rozwoju agroturystyki,
- rozwój szkolnictwa podstawowego,
- infrastruktura sportowa ,
- infrastruktura ppoż. ,
- sieć wodociągowa,
- sieć elektryczna,
- dobre połączenie komunikacyjne z siecią dróg wyższego rzędu (powiatowe i krajowe, wojewódzkie i zjazd węzeł Warlubie Autostrady A1),
- rozwój przedsięwzięć ekologicznych,
- gazyfikacja miejscowości,
- brak przemysłu szkodliwego dla środowiska,
- zrekultywowane składowisko odpadów,
- duże zaludnienie,
- objęcie opieką dzieci ze środowisk najuboższych oraz rodzin zagrożonych patologią,
- współdziałanie placówek oświatowych, kulturalnych ze środowiskiem lokalnym np. w przygotowaniu imprez okolicznościowych na rzecz lokalnej społeczności i turystów,
- obszar objęty LGD

Występujące budynki użyteczności publicznej i obiekty na terenie miejscowości w połączeniu z planowaną przebudową w ramach operacji:

- Centrum miejscowości z zabytkowym Kościołem pod wezwaniem św. Bartłomieja Apostoła
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II,
- Hala Sportowa,
- Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Wielkim Komorsku włączona do systemu KSRG,
- Bibliotek Publiczna,

- Zrekultywowane składowisko odpadów w miejscowości sołeckiej Wielkim Komorsku w ramach POIŚ 2007-2013,
- Plac zabaw.
- Chata Menonicka.

Sieć dróg łącząca Miejscowość Wielki Komorsk:

- droga powiatowa nr 1219C Wielki Lubień -Wielki Komorsk – Nowe
  - droga powiatowa nr 1220C Wielki Komorsk - Warlubie,
  - gminne:
    - * nr 030210C Kurzejewo – Wielki Komorsk,
    - *nr 030211C Warlubie – Wielki Komorsk
- oraz inne drogi pozostające pod zarządem Gminy.

Miejscowość Wielki Komorsk stanowi ważną zarówno z punktu widzenia turystycznego, jak i komunikacyjnego oraz historycznego przestrzeń publiczną, która wymaga podjęcia działań zmierzających do wyeksponowania wszelkich walorów krajobrazowych, turystycznych oraz historycznych, które przyczynią się również do rozwoju, a tym samym do podniesienia jakości życia mieszkańców w tym do poprawy infrastruktury drogowej.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
Wanda Wolan
Wanda Wolan

Uzasadnienie

„Planu odnowy miejscowości Wielki Komorsk na lata 2015 – 2023” wymagany jest jako załącznik do złożenia wniosku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z § 4 pkt 6 , Rozporządzenia , Plan odnowy miejscowości przyjmuje zebranie wiejskie a następnie zgodnie z § 4 pkt 6 zatwierdza Rada Gminy.

Ponieważ Gmina Warlubie zamierza ubiegać się o fundusze strukturalne na realizację Planu odnowy miejscowości Wielki Komorsk na lata 2015 – 2023 podjęcie uchwały o zatwierdzeniu Planu odnowy miejscowości Wielki Komorsk na lata 2015 – 2023 jest konieczne.

Przewodnicząca Rady Gminy

Wanda Wolan